

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اقتصاد خرد ۳

ترتیب اسامی مؤلفین بر اساس فصول اول تا چهارم نوشته شده است.

مؤلفین:

دکتر صفیه پورمتقی المانی

مدرس دانشگاه

مؤلف فصل اول

اقتصاد رفاه

دکتر میرحسین موسوی

دانشگاه الزهراء(س)

مؤلف فصل دوم

ریسک و عدم قطعیت

دکتر امیدعلی عادلی

دانشگاه قم

مؤلف فصل چهارم

کاربرد نظریه بازی‌ها در تحلیل‌های اقتصاد خرد

دکتر زهرا دهقان شبانی

دانشگاه شیراز

مؤلف فصل سوم

اطلاعات و عدم تقارن اطلاعات

پورمتقی المانی، صفیه.	سر شناسه
اقتصاد خرد ۱/۳ صفیه پورمتقی المانی، میرحسین موسوی، زهرا دهقان شبانی، امیدعلی عادلی.	عنوان و پدیدآور
تهران، نور علم.	مشخصات نشر
۱۸۱ ص. نمودار، جدول.	مشخصات ظاهری
۹۷۸-۵۰۲-۵ دوره ۲-۳-۴-۱۶۹-۵۰۳-۶۰۰-۹۷۸	شابک
اقتصاد خرد	موضوع
نظریه بازیها	موضوع
اقتصاد رفاه	موضوع
ریسک و ناطمینانی	موضوع
اقتصاد اطلاعات	موضوع
دهقان شبانی، زهرا، ۱۳۶۰، مؤلف.	یادداشت
عادلی، امیدعلی، ۱۳۶۰، مؤلف.	یادداشت
موسوی، میرحسین، ۱۳۵۴، مؤلف.	یادداشت
دلیری، حسن، ۱۳۶۲، ویراستار علمی.	یادداشت
HG ۶۲۷	رده بندی کنگره
۳۳۳/۴	رده بندی دیوبی

نشر نورعلم: تهران- انقلاب- خ ۱۲ فروردین- پلاک ۳۹۰- تلفن: ۰۹۱۲۲۰۷۹۸۴۹- ۰۹۱۷۴۹۱۰- ۶۶۹۵۷۰۲۱ و ۶۶۴۰۵۸۸۰
فروشگاه: خ ۱۲ فروردین- پلاک ۲۹۰- کتاب چرتکه و نورعلم —
بخش: قلم سینا- انقلاب- ۱۲ فروردین- ساختمان ۲۸۱ واحد ۴ تلفن ۰۹۱۷۴۹۱۰- ۶۶۹۵۷۱۲۰ و ۶۶۹۵۷۰۲۱

عنوان کتاب: اقتصاد خرد ۳

مؤلفین: دکتر صفیه پورمتقی المانی، دکتر میرحسین موسوی،

دکتر زهرا دهقان شبانی، دکتر امیدعلی عادلی.

ویراستار علمی: دکتر حسن دلیری- دانشگاه گلستان

ناشر: نور علم

شمارگان: ۲۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۵۰۲-۵-۱۶۹-۶۰۰-۰

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۱

چاپ و صحافی: سورنا

قیمت: ۸۵۰۰۰ تومان

در صورت عدم دسترسی به کتابهای این انتشارات، از طریق تماس با ۰۹۱۲۳۳۴۲۲۹ کتابهای با پست به تمام نقاط ایران ارسال می شود.

پیشگفتار

با توجه به تغییراتی مفیدی که در سرفصل درس اقتصاد خرد دوره کارشناسی اتفاق افتاد، در سالهای گذشته فقدان متن جامع و کاملی که بتواند مباحث مدنظر در درس اقتصاد خرد ۳ را پوشش دهد و در عین حال برای دوره کارشناسی رشته اقتصاد مناسب و قابل فهم باشد، به چشم می‌خورد. بنابراین با توجه به مباحث بسیار مفید و کاربردی که در سرفصل‌های مصوب اقتصاد خرد ۳ وجود دارد، نیاز به تدوین منبعی برای دوره کارشناسی ضروری می‌نموند. خوشبختانه گروهی توأم‌مند از همکاران عزیز دانشگاهی به این مهم، جامه عمل پوشاندند و کتاب اقتصاد خرد ۳ تدوین شده است. این کتاب شامل چهار فصل است که تلاش دارد مباحث را ساده و روان بیان کرده و با تدوین تمرین‌های کاربردی دانشجویان را در مسیر یادگیری مفاهیم اساسی قرار دهد. بخش اول تاکید بر اقتصاد رفاه داشته و با بیان فرایند دستیابی به تعادل مصرف، تولید و تعادل عمومی در اقتصاد پرداخته و درجهای ارتباط رفاه اجتماعی را با تعادل مصرف و تولید تبیین می‌کند. این فصل می‌تواند گام اول آشنایی دانشجویان با مباحث بسیار مهم اقتصاد رفاه و تعادل عمومی در آینده باشد. بخش دوم از کتاب به موضوع ریسک و ناظمینانی می‌پردازد. این فصل دریچه دیگر از دنیای اقتصاد خرد را برای دانشجویان باز خواهد کرد، دریچه‌ای که فضای قطعی اقتصاد را به فضای واقعی و دنیایی با وجود عدم اطمینان هدایت می‌کند. بسیاری از رخدادهای اقتصادی، با ناظمینانی و ریسک گره خورده است. از این رو فصل حاضر تلاش دارد تا با معرفی مفهوم مطلوبیت انتظاری و طرز نگرش افراد به ریسک، دانشجویان را برای واکاوی این شاخه مهم از اقتصاد آماده کند. بخش سوم از کتاب، دریچه‌ای برای هدایت دانشجویان به دنیایی از اقتصاد است که اطلاعات عاملین مبادله در آن متقارن نیست. در این فصل مفهوم عدم تقارن

اطلاعات تشریح شده و اثراتی که وجود این ویژگی در تعادل‌های اقتصاد خواهد داشت، تشریح می‌شود. در نهایت راهکارهای تئوریک برای مقابله با عدم تقارن اطلاعاتی معرفی خواهد شد. فصل انتهایی کتاب نیز دنیای دیگری از اقتصاد را برای دانشجویان هویدا می‌کند. آشنایی با نظریه بازی‌ها و مفاهیم اولیه مربوط به آن می‌تواند دانشجویان را برای استفاده از این ابزار مهم کاربردی آماده کند. به صورت خلاصه می‌توان اذعان داشت هر یک از فصول کتاب حاضر با توجه به مفاهیمی که ارائه می‌دهند، دریچه‌ای برای ورود دانشجویان اقتصاد به دنیای نوین، واقعی و کاربردی از اقتصاد خرد است. دنیایی که می‌تواند دانشجویان را برای تحلیل واقعی‌تر رخدادهای اقتصادی پیرامون خود آماده کرده و آنان را برای گام نهادن در مسیر پژوهش‌های اقتصادی مهیا نماید.

دکتر حسن دلیری
دانشگاه گلستان

-----	فصل اول: اقتصاد رفاه
۱۲-----	مبادله کارا
۱۴-----	منحنی قرارداد مصرف
۱۵-----	روش ریاضی دستیابی به بهینه پارتو در مصرف (شرط کارایی در مصرف)
۱۷-----	منحنی امکانات مطلوبیت
۲۰-----	بهینه پارتو در تولید
۲۲-----	شرایط بهینه پارتو در تولید
۲۴-----	منحنی قرارداد در تولید
۲۵-----	روش ریاضی دستیابی به بهینه پارتو در تولید
۲۷-----	منحنی امکانات تولید
۳۱-----	تعادل عمومی (بدون هر نظر گرفتن ساختار بازار)
۳۲-----	شرط تعادل عمومی در بازار رقابت کامل
۳۴-----	تابع رفاه اجتماعی
۳۵-----	کارایی و رفاه اجتماعی
۳۶-----	تخصیص منابع بر اساس رفاه اجتماعی (روش هندسی و تجزیه و تحلیل نموداری)
۳۹-----	روش ریاضی تعیین نقطه بهینه رفاه اجتماعی
۴۲-----	قضیه امکان ناپذیری آرو
۴۴-----	اصول موضوعه آرو
۴۵-----	تمرینات فصل اول
۴۵-----	(الف) سوالات تشریحی
۴۷-----	(ب) سوالات تکمیلی
۴۷-----	(ج) سوالات تستی
۵۰-----	منابع
-----	فصل دوم: ریسک و عدم قطعیت
۵۱-----	مقدمه
۵۲-----	احتمال و ارزش مورد انتظار

۵۵	نحوه بیان موقعیت‌های ریسکی و همراه با عدم قطعیت
۵۸	اصول موضوعه فون نیومن و مورگنشترن
۶۰	شاخص مطلوبیت فون نیومن و مورگنشترن
۶۱	مطلوبیت انتظاری
۶۴	قضیه مطلوبیت انتظاری
۶۵	برخی شواهد ناسازگار با مطلوبیت انتظاری
۶۸	طرز تلقی افراد از ریسک
۷۴	درجه ریسک گریزی
۸۱	هزینه یا پاداش ریسک
۸۳	راه‌های کاهش هزینه ریسک
۸۷	منابع
	فصل سوم: اطلاعات و عدم تقارن اطلاعات
۸۹	مقدمه
۹۱	۱. ویژگی‌های پنهان و انتخاب معکوس
۹۲	بازار خودروهای دست دوم
۹۲	تعادل بازار در حالت اطلاعات متقارن
۹۴	تعادل بازار در حالت اطلاعات نامتقارن
۹۵	بازار بیمه
۹۶	تعادل بازار بیمه در حالت اطلاعات متقارن
۹۷	تعادل بازار بیمه در حالت اطلاعات نامتقارن
۹۸	بازار کار
۹۸	تعادل بازار کار در حالت اطلاعات متقارن
۹۹	تعادل بازار در حالت اطلاعات نامتقارن
۱۰۰	۲. روش‌های محدود کردن انتخاب معکوس
۱۰۰	وضع قوانین و مقررات
۱۰۱	استانداردها و مجوزها
۱۰۱	علامت‌دهی
۱۰۲	علامت‌دهی در بازار کار

۱۰۵	غربال کردن
۱۰۶	غربال کردن در بازار کار
۱۱۰	۳. اقدام پنهان و مخاطره اخلاقی
۱۱۱	۴. روش‌های محدود کردن مخاطره اخلاقی
۱۱۱	نظارت و کنترل
۱۱۲	ضمانت
۱۱۲	پرداخت تاخیری و معوق
۱۱۲	طرح تشویقی مبتنی بر عملکرد
۱۱۸	پرداخت دستمزد کارایی
۱۲۰	۵. عدم تقارن اطلاعات در مورد قیمت کالا و شکل‌گیری قدرت بازاری
۱۲۴	تمرین فصل سوم
۱۲۴	سوالات تشریحی
۱۲۵	منابع
	فصل چهارم: کاربرد نظریه بازی‌ها در تحلیل‌های اقتصاد خرد
۱۲۷	اهداف این فصل
۱۲۸	مقدمه
۱۲۸	نظریه بازی چیست؟
۱۲۹	تعریف بازی
۱۳۰	طبقه‌بندی نظریه بازی‌ها
۱۳۱	بازی‌های مهارتی
۱۳۱	بازی‌های شانسی
۱۳۱	بازی‌های استراتژیک
۱۳۲	۱. بازی‌های ایستا یا پویا
۱۳۳	۲. بازی‌های همکارانه و غیرهمکارانه
۱۳۳	۳. بازی‌های با اطلاعات کامل و ناقص
۱۳۴	۴. بازی‌های دونفره و n -نفره
۱۳۴	۵. بازی‌های مجموع صفر و مجموع غیرصفر
۱۳۴	۶. بازی‌های محدود و نامحدود

۱۳۴	مفاهیم اساسی در نظریه بازی
۱۳۵	فردگرایی
۱۳۵	عقلانیت
۱۳۷	واستگی متقابل
۱۳۸	وضعیت‌های متقابل و بازی‌ها
۱۴۱	فرم ماتریسی بازی
۱۴۲	بازی معماهی زندانی
۱۴۴	شکل کلی بازی معماهی زندانی
۱۴۵	بازی زوج جوان
۱۴۶	بازی متقارن
۱۴۸	بازی با سه بازیکن
۱۵۶	تعادل نش
۱۵۸	بررسی تعادل نش در یک بازی
۱۶۱	نشان دادن تعادل نش در بازی
۱۶۲	تعادل نش ضعیف
۱۶۳	بازی با چند تعادل نش
۱۶۵	بازی بدون تعادل نش استراتژی خالص
۱۶۶	بازی‌های پویا
۱۶۷	تعادل نش در بازی‌های پویا با طلاعات کامل
۱۶۸	کاربردهایی از بازی‌های ایستا در اقتصاد خرد
۱۶۸	مدل کورنو
۱۷۴	کاربردهایی از بازی‌های پویا در اقتصاد خرد
۱۷۵	تمرینات فصل چهارم
۱۷۷	منابع